

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,

a lap szellemi részét illető közlemények az

ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

címzendő.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Visszapillantás a n-enedi vándorgyűlésre. Szentgyörgyi Lajos. — Must és bor savtartalmának meghatározása. Mórággy István. — Egyleti mozgalmak: Vál. ülés 1883. nov. 12-én. — Erdélyi gazd. egylet állatkiallítási szakosztályának közgyűlése 1883. nov. 24-én. — Egyeleg: Értesítés. Erdélyrészi okszerű méhész-egylet. Értesítés. Melléklet. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Visszapillantás a n-enedi vándorgyűlésre.

(Vége.)

Ezen csinos fatángyeron volt elhelyezve két nagy teremben az összes gyümölcs, s bizonynyal megtelhetett volna még vagy kettő, ha Erdély azon vidékei is képviseltettek volna, melyek ez alkalommal jónak látták szépen otthon maradni.

Azért különben mégis úgy nyilatkozott a közvélemény, miszerint minden eddigi vándorgyűlési gyümölcs-tárlatok közt óriásilag emelkedett ki éppen ez. S hogy a közvéleménynek igaza van, én is elismerem, azaz elismerném, ha már hónapokkal az előtt nem lett volna hangoztatva nyilvánosan a lapok útján, s meg névszerint is sokan-sokan fel nem lettünk volna hívva arra, hogy e tárlaton Erdély gyümölcészetét vidékek szerint csoportosítva igyekezzünk bemutatni.

Mi magunk inuen a szakosztályból küldtünk szét számtalan föl hívást ez ügyben egyesekhez és egyletekhez, testületekhez, s hát még az enyediéket mit nem tettek meg?! és mégis-mégis mily sokan valának, a kiket teljességgel nem tudánk — e mindnyájunkat közösen érdeklő ügynek — megnyerni. Hanem reméljük s meg vagyunk győződve felőle, hogy esztendőre — Déésen a VII. vándorgyűlésen — mindannyian ott leszünk, még Muntineskónk és Smecketerünk vidékéről is gyümölcseinkkel.

Különben — a mint fennebb is mondók — a tárlat, habár több vidék kimaradásával is, igen csinosan és tanulságosan volt rendezve.

Legelőli volt föltüntetve egy hosszú asztalon a Lucas rendszere szerint felállított csoport 11-féle Calvil, 8-féle csörgő alma, 6-féle aranyka, 11-féle rózsza alma, 6-féle galambka, 8-féle fontos alma, 12-féle arany Reinette, 9-féle csikós alma, 6-féle lapos alma, tizennégy osztálya; a hegyes almák — XV-ik — osztálya nem volt képviselve.

A körték közül: 20-féle vajonc, 3-féle félvajonc, 4-féle pergamen, — a félpergamenek osztálya nem volt képviselve — 4-féle zöld hosszú, 5-féle kobak, 10-féle Kálmánkörte, 3-féle piróka; a VIII-ik osztály hiányzott, minthogy az ebbe tartozók nyáriak és legnagyobb részben gazdaságiak. (E körték nagyobb része a 2-ik és 3-ik állvány-asztal keleti végén gyönyörködte a vizsgálódók lelkét.)

E tanulmányi csoport közvetlen szomszédságában diszlett egy állvány-asztal első oldalán a kolozsvárik együttes gyűjteménye, az ellenkező oldalra a kolozs-monostori kir. gazd. intézet szintén igen diszes gyümölcs-kiállítás; egy másik állvány-asztal északi felén (e három asztal kelet-nyugoti irányba nyult) a torda-aranyos megyei gazdasági egylet tordai köztelkéről való 59 alma- és 51-féle körtéből álló gyönyörű példány megnevezett gyümölcsei ékeskedtek; ez asztal másik oldalán Thoroczói Sándor toroczko-szent-györgyi 23-féle alma s 14-féle körtéje, Gál Mór és Gál Jenő kövendi birtokosok 37 faj alma és 20 faj körtéje, Mara Károly és gróf Mikes Árpád székely-földvári és maros-cesztvei 28 faj körte s 34 faj almája, gr. Teleki Károly felső-maros-ujvári 21 faj almája, 10 faj körtéje, Kiss Bálint esákljai nagy termelő 27 faj almája. Tovább délre — egy fal melletti állványon — a kis-küküllő megyei gazdasági egylet neve alatt 30 faj jeles alma s ugyanannyiféle jeles körte.

E két nagy asztal nyugoti végén pompáztak ifj. Zeyk Károly ajtoni 6 faj alma, 22 faj körtéje, br. Bánffy Zoltán besenyői jószágán termelt 18 faj alma s 12 faj körtéje, Zalányi Farkas obrázsai 20 faj alma s 20 faj körtéje, Dr. Krasser Károly helyesen megnevezett 3 faj alma s 34 faj körtéi.

A keleti oldalban a n.-enyedi gyümölcslermelők 150-félét meghaladó alma-körte, őszi barack s dió együttes gyümölcs-gyűjteménye pompázott, a Preyer Jakab 39-féle almája, Pávay Vajna Elek 26 faj alma és 24 faj körtéjével, br. Kemény Istvánné 4 faj alma, 12 faj körte s 1 faj diójával, Glück Mór alvinczen termelt 30 faj alma s 7 faj körtéjével.

A terem nyugoti oldalában id. Gáspár János kir. tanfelügyelő maros-csucsai gyönyörű fejlettségű s helyesen megnevezett 27 faj körte s 19 faj almája, Zeyk József 19 faj alma és 60 faj válogatott körtéje szintén helyes megnevezéssel, Vinczenti Nándor 23 faj alma s 19 faj jeles körtéje Diódról, Soós Lajos 36 fajból álló jeles almái Erzsébetvárostól, br. Kemény Endréné 20 faj szép alma csoportja M.-Bükkösről, kutyfalvi Bihari Zsigmond 10 féle válogatott almája.

Az ablakokban Kovács Gyula n.-enyedi polgármester, Lőcsey Lajos és br. Bánffy Jenő válogatott szép példányu alma-körtéi.

A második teremben meglepő látványt nyújtott a pónyikok és batulok csoportozata, husz kiállító versenyzvén itt a fölött, hogy melyiknek jegyeztessék föl neve a vándorgyűlés jegyzőkönyvében óriás betűkkel.

E versenyzők neveit, — minthogy valóban mindannyija megérdemli — egytől-egyig mi is megörökíteni kívánuván, ide iktatjuk: Nagy-Enyedről éppen tizenegyen és pedig: Kovács Gyula, Dezső Zsigmond, Dezső Béla, Varró Gergely, Telegdi János, Czirner József, Fazakas József, Dr. Magyarai Károly, Dr. Nagy Albert, Müller Mihály és Birtalan Lajos; Vajasdról Tokos Sándor lelkész-esperes; Sárdról Szőlősi Károly, Szász József, Kozma Gyula; Alamorról gr. Teleky Sándorné; Hápertonból gr. Busseul Henrich; Besenyőből br. Bánffy Zoltán; Diódról Zeyk Gábor; Fugadról Szalánczi Lőrincz.

Hogy e diszes névsor közlése által hasznos szolgálatot teszünk, különösen azoknak, kik e két fajta erdélyi ősi almánkat asztalaikon szeretik látni s illetőleg élvezni is — perczig sem kételkedünk; de még másfelől azért is méltónak és szükségesnek tartottuk közé tenni, mivel éppen e város s ennek vidéke, igazi fészke és hazája a **pónyik és batulnak**. S hadd láthassák távolabb lakó üggyársaink is, hogy ez valóban úgy is van. S meg aztán, ha valakinek szüksége leendő megrendelést tenni, tudhassa kihez és hova forduljon.

Főtlálható volt ugyan e két jeles gyümölcsünk úgy szólva mindenik kiállító gyűjteményében, de ily, ilyen inpozans alakban, (egy-egy litervéka egyik-egyiktől), valóban meglepte a szemlélőt — s nem csoda, ha a bíráló bizottság, melynek szerény magam is tagja voltam, alig volt képes eligazodni abban, hogy a négy érmet melyik négy kiállítónak ítélje oda; hisz épen husznak kellett volna lenni, hogy mindannyija méltó képpen jutalmaztathassék — s pedig ez érmeknek is felét a szőlőosztályból kellett áthoznunk, minthogy abban teljességgel nem találtunk érdemmel való jutalmazásra méltó kiállítványt, melynek oka különben egyfelől abból magyarázható, mivel egyáltalában az ideai szőlőtermés nem ért normalis fejlettséget; de másfelől Enyed

vidékének egy részét s különösen a gombási remek változványu gyűjteményt össze-vissza kuszálta a jég.

Szép vegyes gyümölcs-gyűjteményeik voltak még e teremben: Szőcs István, Batta Bertalan alvinczi kiállítóknak; Kerekes Mihály n.-enyedi ügyvédnek, br. Kemény Iászlónénak Alsó-Gáldról, br. Bánffy Ádámnak Válaszutról, Toperczer Iászlónak, mely Szilágy-Somlyó vidékét látszott képviselni 52 faj alma s 9 faj körtével, Putkovszky Péter Lajosnak Szedinkáról, Szilágyi Farkas n.-enyedi lelkésznek Obrászáról, Pelki Ferencnek Királyfalváról, Telegdi Györgynek s a Málnási testvéreknek N.-Enyedről, Tokos Sándor lelkésznek — igen szép gyűjteménye — Vajasdról, Tarsoly Gábor Arany-Rákosról 17-féle almával, Tordáról Fekete Ferencz 19-féle almával, Keresztes András 22-féle almával, Csonka Sándor 14-féle alma s 3-féle körte, Dulló János 9 faj almával s végül Márton Ferencz csik-szent-mártoni buzgó üggyársunknak, Erdély keleti bércei közül kinek 14 faj jeles almája s még sokkal jelesebb 18-féle körtéje, daczára annak, hogy csaknem mindannyija nagy Bereczkink mező-kovácsbázi alföldi telepéről plántáltatott a Csiki fönn lapályba, ugy fejlettség, mint finom izre, eredet, jóságukból mit sem engedtek bárhol termeteknek. Meg is kapta értök jutalmát — személyesen is jelenlevő derék üggyársunk (mint egy személyben a csikmegyei gazd. egyletnek is képviselője) az érmek általi kitüntetésben ugy ezekért, mint ritka szép gabnanemüért.

A derék felvincziek is megkivánták állani helyöket, kiknek gyümölcsök összeállításánál ha nem is látszott valami nagy rendszerbeöntöttség, mindazonáltal megmutatták, hogy miféle gyümölcsök vannak, miket kultiválnak; — mondhatjuk, hogy igen sok ismeretes jót (de ismeretlent is eleget) láttunk a Tóth Mózes lelkész, Szilágyi Lajos, özv. Magyarai F.-né, Magyarai Efraim, Magyarai György, Mihály István, Pálffy Imre, Veres Mihály, Létay Károly, Szacsvai Lázár, Kovács Albertné, Török György és mások nevei alatt. Kikből szintén nagyon könnyen kitelnék egy jóra való, tüzetesen munkáló „felvinczi gyümölcsészeti szakosztály“ pl. Tóth Mózes tiszteletes ur elnökle mellett, kinek hivatalához oly felségesen illenek e szintén nemes ügy vezetése.

Ez nagyjában képe annak a vándorgyűlési gyümölcsészeti kiállításnak, melynek alkalmából oly élvezetes pár napot töltünk az igazi vendég szerető n.-enyedi polgárság körében — igen-igen sajnálva azonban azt, hogy Bereczki Máté és Villási Pál vezérferfiainkat, Vályi Elek s más jeles üggyársainkat nem láthatjuk körünkben.

S midőn ezzel bezárnók rövidke ismertetésünket, kiegészítésül ide igtatjuk, a bíráló bizottság által kitüntetett egyeseket és testületeket. Mely szerint diósérő oklevelet nyertek: a kolozsvári gyümölcsészek és gyümölcstermelők együttes kiállítása, a kolozs-monostori kir. gazd. tanintézet, az enyedi gyümölcstermelők együttes kiállítása, a torda-aranyosmegyei és kis-küküllőmegyei gazd. egyletek. Az egyesek közül: Zalányi Farkas, Toperczer Iászló, Gr. Mikes Árpád és Mara Károly, Br. Bánffy Ádám, Bihari Zsigmond Kutyfalváról, br. Kemény Istvánné, Sebesi Ádám, br. Bánffy Jenő, Glück Mór, Tokos Sándor, br.

Kemény Endre, gr. Teleki Károly, Soós Lajos, Kiss Bálint, Thoroczkóy Sándor, Vinczenti Nándor, Preger Jakab, Gál Mór, Gál Jenő, Pávay Vajna Elek, Kerekes Mihály, Tarsoly Gábor, Fekete Ferencz, Keresztes András, Csonka Sándor, Dulló János.

A két állami ezüst érmet Zeyk József és Gáspár János kir. tanfelügyelő; a négy bronz érmet: Márton Ferencz, Dr. Krasser Károly, ifj. Zeyk Károly és br. Bánffy Zoltán.

A négy bronz érmet tulajtaikért: Czell Antal, Szőlősi Károly, pónyikjaikért: Kovács Gyula helybeli polgármester és Müller Károly. Ezekon kívül batul és pónyik csomóikért dícsérő oklevélre méltattattak: Dr. Magyar Károly, Szalánczi Lőrincz, Vadady Gergely Sárdról, Zeyk Gábor stb. stb., kiknek egyáltalában neveik már soraink elején említvük.

Pénzbeli jutalmat nyertek: Maros-koppándi Bankó Károly 6 ezüst frtot; Márton János 5 frtot; Vint Alajos 4 frtot.

Megemlítni kívánjuk még, a helyszínén történt azon megállapodásunkat, miszerint, ha már Enyedről elmaradt is, jövőre tüzetnek jutalom egy már általánosan elterjedt 3-ik almánkra az Angol téli párménre is, hadd látnók már ezt is, a maga ünnepies díszében Erdély különböző vidékeiről.

Mi pedig, mélyen tisztelt megbízóim — kolozsvári gyüm. szakosztály — csak előre! folytassuk a magunk elő tűzött munkát erős és rendületlen kitartással!!

Szentgyörgyi Lajos.

Must és bor savtartalmának meghatározása.

A savtartalomnak pontos meghatározása a cukorénál, már sokkal több előkészületet, figyelmet és gyakorkorlottságot igényel, miért is azt szőlős gazdáink közül igen kevesen gyakorolják, pedig a must vagy a borok savtartalmának pontos ismerete nem csak igen érdekes, hanem hasznos is, főleg oly esetben, midőn igen savanyu s e miatt ihatatlan értéktelen borainkat javítani óhajtjuk, a minek szükségességét az utóbbi évek silány, savanyu terméke eléggé igazolta, sőt a javítást tán maig is még pinczéinkben várja; miért is úgy hiszem nem lesz érdektelen az erre vonatkozókat kissé behatóbban tárgyalni.

A must ép úgy a bor savtartalmát is a legpontosabban az ugynevezett titrations mód szerint határozhatjuk meg, mely a must és bor savtartalmának aljakkali közömbösítésén alapul. Mellőzve a sav meghatározás vegyészeti szempontjából bővebb fejtegetését, jelenleg csak is gyakorlati kivitelének oly bő leírására szoritkozom, hogy ennek alapján a követendő eljárást bárki is könnyen megérthesse és keresztül vihesse.

Ugyanis a sav meghatározáshoz bizonyos eszközök és anyagok szükségeseknek, nevezetesen:

1.) egy u. n. büretta állvány, melynek csiptetője a büretta függélyes iránybani tartására, megerősítésére szolgál.

2.) egy büretta, egy hosszú hengeralaku cső, mely tágnylásu végén 0 fokon kezdődve 25 vagy 50 egész fokra azaz köbcentiméterre (röviden jelezve k. c.), minden k. c. pedig ismét $\frac{1}{10}$ k. c. van beosztva. A büretta elvékonyodó alsó nyílására egy rövid darabka kautsuk-cső illesztetik ebbe ismét egy rövidke igen elszűkülő csővecske dugatik, a mely fölé helyezett

ugy nevezett kakas vagy szorító csap segítségével a kautsuk-cső légmentesen összeszorittatván a bürettába töltött folyadék (kali v. natron-lug) lefolyását meggátolni, vagy pedig a szorító csap két gombjának, hüvelyk és mutató ujunkkal együttes gyenge nyomásával a folyadékot tetszés szerinti mennyiségben v. cseppenként is lebocsátani lehet. Kezdeknek e tekintetben ajánlom a vízzel gyakorlatot.

3. Szükségeltetik egy kis pipetta v. lopó, melylyel a kémleendő must vagy borból, felső részén jelzett fokig éppen 10, alsó hegyesebb vége felé pedig 1 k. c.-t pontosan lemérni lehet.

4. Kell 1—2 vékonyfalú üveg pohár, melybe a meghatározandó bor kerül s egy vékony üvegpálca, melylyel a sav meghatározás közben a pohárban lévő anyagok összekevertetnek.

5. A sav meghatározáshoz szükségeltetik még egyes anyagok, nevezetesen destillált víz, (tisza eső v. hóvíz) lacmus oldat, kék, veres lacmus és sárga curcuma papír s végül normal kali v. natron oldat. Előbbiek könnyen készíthetők vagy a gyógytárban is kaphatók, utóbbit azonban mivel igen pontosan kell készítenie, legcélszerűbb a budapesti vagy kloszterneuburgi vegykeresleti állomástól hozatni hol is az a gyakorlati gazdák kényelmére a számítás mellőzése szempontjából akként szokott készíttetni, hogy 1 k. c. kali v. natron-lug éppen 0.01 gramm savat közömbösít s ennélfogva a 10 k. c. borba elhasznált kali-lug mennyisége 1000 k. c.-re = (1 liter) átszámítva éppen annyi gramm savnak felel meg, mint mennyi k. c. kali-lug a kémeléshez felhasználtatott vagyis pl. ha a kémelésnél 6.5 k. c. kali-lugot használtunk fel úgy borunk 1 literében (= 1000 k. c.) 6.5 gr. sav van. Ezt tudományos nyelven úgy szoktuk kifejezni, hogy borunkban 6.5 promill = ezredrész sav van, a mi azt jelenti, hogy ezer rész borban 6.5 rész sav van, mit ismét írásban 6.5‰-el szoktuk jelezni.

Ezek után már most áttérhetünk magára a sav meghatározására, a melynél a következőképen járunk el.

1. Felállítjuk a büretta állványt valamely ablakhoz közel eső világos helyre s a függélyesen megerősített bürettát kaliluggal kis tölcser segítségével lehetőleg úgy töltjük meg, hogy hab ne keletkezzék.

Miután a megtöltés alkalmával a folyadékot éppen 0-fokig tölteni nem lehet azért azt a 0-fokon felül töltjük s azután a szorítócsap említett módoni kezelésével, a felesleges lugot kis cső alá tartott edénybe vissza bocsátjuk mingaddig míg a csőben levő folyadék homoru felületének legalsó pontja a 0 fokot jelző vonással összeesik. E közben vigyázni kell arra is, hogy a szorítócsapon alul levő kis üvegsővecskeben légbuborék ne maradjon, azaz kali-luggal egészen megteljen. A folyadéknak ezen beállítása szintén vízzel gyakorlandó.

2. A megvizsgálandó mustból (ép úgy a borból is ha zavaros volna) bizonyos mennyiséget k. b. 30—40 k. c.-t szűr lepapíron át filtrálunk s ebből a pipettát majdnem egészen tele szívjuk. Miután számba volt végét mutató ujjunkkal hirtelen befogtuk, a folyadékból annyit hagyunk kicsepegni, míg a folyadék homoru felületének legalsó pontja 10°-fokkal jelzett vonással esik össze, midőn is a szivornya tartalmát a vékonyfalú üvegpohárba bocsátjuk.

Megjegyzendő, hogy a pipettát kimosni nem kell, mert rendszeren akként van készítve, hogy a pipettában tapadt folyadék már a 10 k. c.-hez nem tartozik. Ép úgy a szivásnál is ügyelni kell arra is, hogy pipettába légbuborékok ne hatoljanak s a pipetta szánkban levő részét meg ne nedvesítsük; mert ez a folyadék lebecsátását és pontos mérését meghiúsítja.

3. A lemért bor v. mustból, a szénsavat kiűzendő, a poharat gyertya v. borszesz lángfölé tartva gyengén megmelegítjük. Ezután a pipettával lemérve s szemmértékre 1 k. c. lacmus oldatot adunk, mely a bor savtartalma következtében veressé válván az egész folyadéknak világos veres színt kölcsönzönd, s végül a pohárban levő folyadékhoz mérten 3-szor annyi destillált vizet elegyítünk.

4. Így elkészülvén, már most a poharat a büretta alá egy darab fehér papir lapra helyezük, (hogy színváltozást a fehér alapon annál jobban észlelhessük) s miután magunknak a bürettában lévő lúgnak 0 fokoni kellő állásáról ismételtlen meggyőződést szereztünk, megkezdhetjük a lúgnak lebecsátását.

A kezdetben gyorsabb, később lassabb cseppekben lebecsátandó lúg eleintén gyorsan, későbbben mindinkább lassabban eloszló kékes sávokat és felhőket fog létre hozni, midőn is a lúgot csak egyes cseppekben szabad a borba bocsátani s azt jól el-el keverni s ezt mindaddig lehet folytatni, míg egy csepp lúg e vizsgálendő folyadék vereses színét lilaszínűvé nem változtatja s ezen színt a folyadék felkeverése után is néhány perczig is megtartja. Ezzel a közömbösítés kellő fokát elértük, illetve a mütétet befejeztük volna. Hogy azonban a közömbösítés teljes voltáról magunknak biztos meggyőződést szerezhessünk, czélszerű a kémleendő folyadékból, az üvegpálcza segítségével egy kis cseppet kivenni s azzal a kék lacmus papirt érinteni, a mely ha az érintés pillanatában meg nem veresedik s beivodás után sem hagy veres foltot hátra, ugy jele, hogy közömbösítetlen sav a folyadékban már nincsen. Ép így járunk el a veres lacmusos és Curcuma papirral is melyek közül az előbbi, ha a csap helyén kékes, az utóbbi pedig barnás színt nem mutat, jele, hogy a közömbösítésen túl nem mentünk, míg ellenkezőleg az említett színváltozás kelleténél több kalilag fogyasztásra vagyis a közömbösítés határának túllépésére mutat s ennél fogva az elemzés hibás s mint ilyen, újból végzendő.

Veres borok elemzésénél lacmust nem szoktunk használni s miután a színváltozást ennél nehezebben lehet észrevenni, azért is a közömbösítés fokát (mely a veres bornak kékes zöld színváltozásában mutatkozik) kék lacmus és curcuma papir felettebb leirt kémleését szoktuk alkalmazásba venni. Vannak, kik a felettebbi célra veres lacmus papirt is használnak s a veres borhoz addig adnak kali lúgot, míg a kém-csepp a veres lacmus papiron jól kivethető kék gyűrűt nem képez.

Általában véve megjegyzendő, hogy ha igen pontos savmeghatározásokról van szó, ugy egyszeri meghatározás szülte eredményyel nem szabad megelégedni, hanem azt legalább 2-szer, sőt az így nyert adatok nem teljes összhangzása esetén még egy harmadik kémleést tanácsos végezni s az így nyert adatokból, az egymást legjobban megközelítőket alapul venni.

Czélszerűnek tartom itt a mustmérők összehasonlítási táblázatát közölni, hogy így a különböző mustmérőkkel rendelkezők maguknak kellő tájékozást szerezhessenek. A táblázat használatára nézve azt hiszem bővebb utasítást adnom felesleges s elegendő e czélból megjegyezni, hogy a lefelé menő rovatok, jobbról-balra egy sorban álló számai egyenlő értéket képviselnek, például 51° Orchsle megfelel 10.6% Babó, 8.3% Haas és 7° Wagnernek. Vagy pl. 13.1 Wagnernek 20.1% Babó, v. 19.5% Haas felel meg stb.

Különböző mustmérők összehasonlítási táblázata.

Oechsle mustmérő fokai	Babó-féle mustmérő cukortartalom súly perc entekben	Haas-féle mustmérő cukortartalom súly perc entekben	Wagner-féle mustmérő fokai	Oechsle mustmérő fokai	Babó-féle mustmérő cukortartalom súly perc entekben	Haas-féle mustmérő cukortartalom súly perc entekben	Wagner-féle mustmérő fokai
51	10.6	8.3	7.0	91	18.3	17.5	12.0
52	10.8	8.5	7.1	92	18.5	17.7	12.1
53	11.0	8.8	7.3	93	18.6	17.9	12.3
54	11.2	9.0	7.4	94	18.8	18.2	12.4
55	11.4	9.2	7.5	95	19.0	18.4	12.5
56	11.6	9.5	7.6	96	19.3	18.6	12.6
57	11.8	9.7	7.7	97	19.5	18.8	12.7
58	12.0	9.9	7.9	98	19.7	19.0	12.8
59	12.2	10.2	8.0	99	19.9	19.3	13.0
60	12.4	10.4	8.15	100	20.1	19.5	13.1
61	12.6	10.7	8.3	101	20.3	19.7	13.2
62	12.8	10.9	8.4	102	20.5	19.9	13.3
63	13.0	11.1	8.5	103	20.7	20.1	13.4
64	13.2	11.4	8.65	104	20.8	20.3	13.5
65	13.4	11.6	8.8	105	21.0	20.6	13.7
66	13.6	11.8	8.9	106	21.2	20.8	13.8
67	13.8	12.1	9.0	107	21.4	21.0	13.9
68	14.0	12.3	9.1	108	21.6	21.2	14.0
69	14.2	12.5	9.25	109	21.8	21.4	14.1
70	14.4	12.8	9.4	110	21.9	21.6	14.3
71	14.6	13.0	9.5	111	22.1	21.8	14.4
72	14.8	13.2	9.6	112	22.3	22.0	14.5
73	15.0	13.4	9.75	113	22.5	22.3	14.6
74	15.2	13.7	9.9	114	22.7	22.5	14.7
75	15.4	13.9	10.0	115	22.8	22.7	14.8
76	15.6	14.1	10.2	116	23.0	22.9	14.9
77	15.8	14.3	10.3	117	23.2	23.1	15.1
78	15.9	14.6	10.4	118	23.4	23.3	15.2
79	16.1	14.8	10.5	119	23.6	23.5	15.3
80	16.3	15.0	10.6	120	23.8	23.8	15.4
81	16.5	15.3	10.8	121	23.9	24.0	15.6
82	16.7	15.5	10.9	122	24.1	24.2	15.7
83	16.9	15.7	11.1	123	24.3	24.4	15.8
84	17.1	15.9	11.2	124	24.5	24.6	15.9
85	17.3	16.2	11.3	125	24.7	24.8	16.0
86	17.5	16.4	11.4	126	24.8	25.0	16.1
87	17.7	16.6	11.5	127	25.0	25.2	16.2
88	17.9	16.8	11.7	128	25.2	25.4	16.4
89	18.0	17.0	11.8	129	25.4	25.6	16.5
90	18.2	17.3	11.9	130	25.5	25.9	16.6

Mórággy István.

Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1883. november hó 12-én.

Tartatott alelnök Szabó József elnöklete alatt, jelen voltak: Páll Sándor, Girsik János, Tóth Zsigmond, Szenkowich Márton, Dr. Hintz György egyleti pénztárnok és Gamauf Vilmos egyleti titkár.

196. Az october 8-iki ülés jegyzőkönyve felolvasatván — a mainak hitelesítésére: Girsik, Tóth és Szenkowich tagtársak kéretnek fel.

197. Pénztári jelentés julius—october hónapokról, mely szerint a pénztári átvitel 902 frt 80 krt tesz — tudomásul szolgál.

198. Bakcsi Gáspár jelentése a gyergyó-szent-miklósi tárlatról — az érdekes jelentés köszönettel fogadtatott.

199. Országos kiállítási bizottság a „Kiállítási útmutató” című munkát ajánlja — lapban közölve lett.

200, 201. Kerületi kiállítási bizottság átiratai az 1885-diki orsz. kiállítás ügyében — közelebbről külön ülésben fognak elintéztetni.

202. Az „Erdélyi gazda” 1884-iki nyomdai kiadása tárgyában — a helybeli nyomdák között november 30-iki határidővel zárt ajánlati tárgyalás fog tartatni.

203. Ministerium 43,815. sz. a. tudatja, hogy a kolosmonostori patkoló tanfolyam ismétlését csak úgy engedélyezhetné, ha a 1200 frtnyi költségnek legalább felét az érdeklődők, illetőleg az egylet hordozná — alap hiányában a nmlgu ministeriumnak óhajtatása nem teljesíthető.

204. Ministerium 40,492. sz. a. Sporzon „Üzemtan” és „Könyvitel” című munkáit ajánlja — bár a lapban annak idején behatóan ismertetve voltak, a tagtársak figyelme újból is e két jeles szakmunkára fog irányíttatni.

205. Ministerium 35,246. sz. a. tudatja, hogy azon feltételtől nem állhat el, miszerint ménésbeli kanczákat csakis az egylet jótállása mellett bocsát részletfizetés meletti vételre — sajnós tudomásul szolgál.

206. Az erdélyi gazdák VI-ik vándorgyűlésének határozatából, — Pávai Vajna Eleknek még 1879-ben tett indítványainak — melyek felsőbb helyről még nem nyertek elintéztést — újabb tárgyalására a t. indítványozó meghívásával bizottságképen Báró Jósika Sámuel elnöklete alatt Dr. Berde Áron, Berde Mozes, Báró Bánffy Albert, Demeter Károly, Tóth Zsigmond és Molnár Sándor kéretnek fel.

207. Az erdélyi gazdák VI-ik vándorgyűlésének határozatából, — Vörös Sándor értekezése a gépek szerepléséről az erdélyi középbirtokon lapunkban közlendő és külön nyomatok útján erdélyrészi gazd. egyleteink között terjesztendő.

208. Az erdélyi gazdák VI-ik vándorgyűlésének határozatából, — az erdélyrészi szőlőfajok ismertetésére a Br. Jósika Sámuel által felajánlott 20 arany pályadíjra 1884. július 1-seji határidővel pályázat tüzetik ki.

209. Az erdélyi gazdák VI-ik vándorgyűlésének határozatából, — a nmlgu ministerium fel fog kéretni, hogy a csikmegyei korona őszi búzának és lisztjének Pekár Imre módszere szerinti megvizsgálását teljesíttetni kegyeskedjék.

210. Az erdélyi gazdák VI-ik vándorgyűlésének határozatából, — a borbírálat jövőre több bizottság teendőjéről fog kitűztetni.

211. Az erdélyi gazdák VI-ik vándorgyűlésének határozatából, — felterjesztés fog intéztetni a nmlgu ministeriumhoz, hogy mindaddig, míg monarchiánknak nyugot felé, főleg Német- és Franciaországban szabad exportja nem lesz, a keleti tartományok felőli határozat fel ne oldozza, mint az ujabban, főleg Bécs élelmezése érdekében osztrák részről követelve van. Ezen kérvény pártolására az összes gazdasági egyletek és törvényhatóságok is felkérendők lesznek.

212. Az erdélyi gazdák VI-ik vándorgyűlésének határozatából, — a VII-ik vándorgyűlés székhelyéül a szolnok-dobokamegyei gazd. egylet és déési tanács szives meghívása folytán Déés tüzetik ki.

213. Szentgyörgyi Lajos enyedi kiküldetését megköszönvén, költség számláját beadja; — 14 frt 57 kr. utalványozva lett.

214. Gonda Béla, ki „Gazdasági Mérnök” című lapját egyletünknek ismertetés végeti július 1-jétől díjtalanul küldötte, most annak előfizetési árában 5 frtot beküldeni kér — véleményre szerkesztő bizottsághoz.

Hitelesítik:

Girsik János,
Tóth Zsigmond,
Szenkowich Márton.

Szabó József,
egyleti alelnök.
Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Az erdélyi gazdasági egylet állatkiállítási szakosztályának közgyűlése 1883. november hó 24-én.

Jelen voltak: Gamauf Vilmos 1, Dr. Hintz György 1, Sárosy Pál 1, Sigmund Dezső 5, Szabó József 2, Dr. Szentkirályi Ákos 1 és Tauffer József 1 részjeggyel. —

Elnök: Sigmund Dezső alelnök, jegyző: Gamauf Vilmos.

1. Elnök sajnálattal tudatja, hogy a szakosztály érdekes elnöke Báró Bánffy Ádám elutazás folytán gátolva van a megjelenésben, üdvözlí a csekély számban összegyűlt tagokat, hivatkozik az eddig tartott kiállítások kedvező eredményeire s azon megjegyzéssel, hogy a mai közgyűlésnek az alapszabály értelmében kizárólag csak azon napirendi tárgyakkal és beadványokkal lehet foglalkoznia, melyek a september 1-ére kitűzött, de határozatképtelenség miatt meg nem tarthatott közgyűlésre megállapítva, illetőleg betérjesztve voltak — az erdélyi gazd. egylet állatkiállítási szakosztályának második rendes közgyűlését megnyitja. —

2. Egyleti titkár Gamauf Vilmos a végrehajtó bizottság nevében a következő jelentést olvassa fel:

Tisztelt közgyűlés.

Alapszabályunk 14 és 15 cikkelyei értelmében mindenkor a kiállítás alkalmával tartozunk lefolyt évi működésünkről a t. közgyűlésnek számot adni, ezt azonban a folyó évben nem tehettük, miután a t. tagok a september 1-jére hirdetett közgyűlésen nem jelentek meg a határozatképes számmal, úgy hogy

a mai napra új közgyűlést kellett összehívunk, mely az elmaradt napirend letárgyalására van hivatva tekintet nélkül a jelenlevő t. tagok számára. —

Nem élünk vissza a n. t. tagtársuraknak türelmével és csak vázlatosan emlékezünk meg azou főbb mozzanatokról, melyek állatkiállítás szakosztályunk beléletében az utolsó közgyűlés, azaz 1882. szeptember hó 21-ike óta előfordultak.

Mindenekelőtt a mult évi szeptember 21--25-éig tartott első kiállítás magasodik ki, mely dacára az előkészületre fennmaradt alig két havi időnek és a kezdet mellőzhetlen nehézségeinek — meglepően sikerült és nagy látogatásnak örvendett, jöllehet az idő májd mindig kedvezőtlen, hűvös és esős volt. Kimutatásaink szerint 205 állandó, 150 tisztelet, 1200 iskolai és 4000-nél több napi belépti jegyet adtunk ki, úgy hogy a látogatás napi átlaga 1200-ra is felment; e czimen 1800 forint folyt be, miglen a tárlat tiszta jövedelme 707 frttal, az avval egybekötött sorsjátéké 1370 frttal lett elkönyvelve. —

Hálás köszönettel kell megemlékeznünk mindazokról, kik az elért eredményhez bőkezű adománynyal vagy munkás közreműködéssel hozzájárultak: így első sorban a nagyméltóságú földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium, Kolozsvár sz. kir. városa, a helybeli sétatéri és lövöldei egyletek; szakosztályunk szülő anyja: az erdélyi gazd. egylet és végre mindazon egyesek, első sorban a rendező bizottság fáradhatatlan tagjai, kik vállvetett munkássággal dolgoztak a nem csekély feladat megoldásán.

Hálánk nem volna teljes, ha őszinte elismeréssel nem adóznánk a helybeli napi sajtónak, mely a legnagyobb önzetlenséggel mozdította elő ügyeinket, nyitott tért nagyszámu közleményeinknek.

Örömkre szolgál constatalni, hogy 1882-ben 449 arany, 70 frank, 75 forint és 57 dicséző oklevél lett kiosztva és őszinte elismeréssel soroljuk fel azon t. hazánkfiait, kik az általuk nyert díjakat egészben vagy nagy részben visszaajándékozták u. m. Sigmond testvérek 35, Gróf Bethlen Márkus 30, Báro Jósika Lajos 20, Gróf Lázár Jenő 16, Benigni Sámuel 13, Petrichevich Horváth Kálmán 10, Báro Bánffy Ádám 9, Báro Bánffy Ernő 8, Zöld Antal 5, Gróf Kornis Viktor 3 és Báro Wesselényi Miklós 1, összesen 150 aranyat. —

A mi vállalatunk pénzügyi oldalát illeti, arra nézve egyfelől a jelen év elején minden t. tagtárs urnak külön megküldött 1882-ik évi hitelesen megvizsgált zárszámadásra, másfelől a mindjárt felolvasandó pénztári jelentésre utalunk.

Gyűléseinkben nyilvánuló tevékenységünket illetőleg megjegyezzük, hogy az 188²/₃-iki időszakban tartottunk 1 közgyűlést, 2 végrehajtó bizottsági és 6 rendező bizottsági ülést, az utobbi különben augssztus hó 27-ikétől szeptember hó 5-éig úgy szólván permanentiában volt,

A tagok száma a mai napon (1873. november 24-én) 180-at tesz, kik összesen 352 darab 50 frtos részjegyet irtak alá.

Méltó sajnálattal kell megemlékeznünk Dr. Csiki Sámuel és Gróf Kornis Albert áldozatkész tagtársaink haláláról, kik a lefolyt időszakban hunytak el, nyugodjanak békével.

A nagyméltóságú földmivelési ministerium 53,662. ex. 1882. szám alatt idei kiállításunk költségeire 3000 frtot volt kegyes utalványozni, fogadja érte helyen is megújított őszinte köszönetünket, valamint azon kegyéért is, hogy a fogarasi államménés kisorolt és számfelletti lovainak árverését kiállításunk alkalmára és helyszínére engedélyezte.

Méltó büszkeséggel jegyezhetjük fel a szakminister Gróf Széchenyi Pál ur. ő nagyméltóságának itteni látogatását, ki a leghizelgőbb szavakkal nyilatkozott vállalatunk életrevalóságáról, berendezésünk csinjáról, törekvéseink komolyságáról — és ha sajnálattal kellett nélkülöznünk ő excellentiája személyes jelenlétét, örömmel üdvözlöttük körünkben tisztelt képviselőjét Bernolák Sándor osztálytanácsos urat!

Mindazon hatóságok, testületek és egyeseknek, kik idei tárlatunkat külön díjak alapításával emelni kívánták, u. m. Kolozsvár sz. kir. városának, a szolnok-dobokai és a torda-aranyosi gazd. egyletnek, valamint tagtárs K. Biasini Domokos urnak, úgy a nyilvánosság terén, mint külön átiratban mondottunk őszinte köszönetet.

Erdélyi gazd. egyletünk tudvalevőleg az által tette lehetővé építkezéseinknek akadálytalan teljesítését, hogy számunkra 10,000 frtos készpénzkölcsönt közvetített az osztrák-magyar bank helybeli fiokjánál.

E kölcsönt az 1883—1886-ik években tartozunk egyenlő részletekben lefizetni, minek biztosítására az egylet tagsági kötelezvényeinket és a részjegyek után évenként befolyó összegnek 2500 frtig terjedő részletét tartja benn. Örömmel mondhatjuk el, hogy az első részletet a folyó évben hiány nélkül letörlesztettük!

Továbbá alapszabályunk 2-ik cikkelye értelmében az erdélyi gazd. egyletnek idei mártius hó 27-én tartott rendes közgyűlésén anyagi és szellemi működésünkről rövid jelentést tettünk.

A végrehajtó bizottság kívánatosnak tartván, hogy a részjegyek összege 500-ra egészítették ki, ez értelemben a t. tagtársakhoz felhívást intézett, melynek azouban mindeddig kevés eredménye volt.

Kiállításaink decentralisatiója érdekében azon határozat is említésre méltó, hogy mindazon megyei központokon tartassék rendre tárlat, melyeknek vidéke 100 uj részjegyet biztosít; ez ügyről egyébiránt napirendünk során külön is lesz alkalma a t. közgyűlésnek nyilatkozni.

Az 1882-ik évi rendezőséget azon megtiszteltetés érte, hogy a végrehajtó bizottság őt a jelen évre is egyhangulag újból is megválasztotta és az idei kiállítás vezetésével megbizta.

Az országos veres-keresztgyelet kolozsvári fiokja 16 egészségügyi kocsinak díjtalan elhelyezéséért folyamodván, a rendezőség azt — a t. közgyűlés jóváhagyásának reményében engedélyezte, oly kikötésekkel azonban, melyek érdekeinket teljesen megóvják, mig minden felelősség alól felmentenek; szabad rendelkezési jogunkat pedig az egy havi felmondással biztosítottuk.

Bizottságunk czélszerűnek vélvén, hogy a kiállítás lehetőleg országos vásárral essék egy időbe, folyamodott Kolozsvár

városához, hogy a különben is jelentéktelen augusztusi vásár szeptemberre téessék át, de kétszeri sürgetés dacára sem nyertünk eddig választ.

Legfőbb gondot idei kiállításunk alkalmával is a bíráló bizottság helyes összeállítása adott, mert a rendezőségnek arra kellett törekednie, hogy úgy a szakértelem, mint a részrehajlanság teljes mértékben megőve legyen!

Hála nagyon tisztelt társjegyleteinknek, valamint a közvetlenül felkért szaktekintélyeknek, szándékunkat teljes siker koronázta, mert mindenfelől legnagyobb készséggel vállalkoztak a háladatlan és terhes feladat szíves teljesítésére, minél fogva oly jurt voltunk szerencsések megnyerni, melynek eljárásán örömmel nyugodhatott meg az elfogulatlan kiállító.

A multak tapasztalatait számbavéve az öt napi kiállítási tartamot három napra szállítottuk le, a helypénzt azonban felémelnünk kellett, hogy költséges beruházásaink legalább szerény kamatot hozzanak.

A rendelkezésre álló szabad tért célszerűnek láttuk gépekkel népesíteni be, hogy t. gazdátársainknak ez által is alkalmat nyujtsunk gyakorlati ismereteik bővítésére.

Az idei kiállítás sikeréről szólni nem a mi tisztünkhez tartozik, meg fogja azonban engedni a t. közgyűlés, hogy némi összehasonlító adatokat közöljünk a mult és jelenből, melyek a félreismerhetlen haladást tüntetik fel.

Mindenekelőtt lássuk a díjakat:

	1882-ben	1883-ban
lóra volt	—	175 arany.
erdélyi marhára	247	290 "
idegen "	85	70 "
Bivalra	85	75 "
juhra	36	36 "
sértésre	36	36 "
baromfira	—	10 "
összeg	489	692 arany.

tehát 203 arannyal több, mint mult évben.

A kiállítók száma 1882-ben volt 79, a bejelentési szám 307, állat 615 darab, most volt kiállító 78, bejelentési szám 306 és állat 567. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a mult évben 31 számot 53 állattal a kiállítási sorsjáték nyereményei töltöttek be.

Osztályonként sorolva fel az idei létszámot, a következő eredményünk ki:

I. Ló	45 bej. szám	60 drb.
II. Erdélyi marha	107 " "	137 "
III. Idegen marha	29 " "	36 "
IV. Bival	17 " "	22 "
V. Juh	46 " "	106 "
VI. Sértés	16 " "	74 "
VII. Baromfi	46 " "	132 "
összeg	306 bej. szám	567 drb.

A megelőzőkben röviden beszámolva a multról és némi képét adva a jelennek, a t. közgyűlés lesz illetékes megítélni azt, mivel biztat a jövő?!

A végrehajtó bizottság 188²/₃-ik évi működéséről szóló jelentést közgyűlés helyeslő tudomásul veszi.

3. Szakosztályi pénztárnok Dr. Hintz György hivatkozásával a megvizsgált és a t. tagtárs uraknak annak idején megküldött 1882. évi zárszámadásra, az 1883. január 1-től 1883. augusztus 25-éig terjedő időszokról a következő kimutatást terjeszti be:

Bevétel.		1883.
Állami segély 1883-ra		3000
Részvény befizetés:		
1882-iki 1-ső részlet	270	
1883-iki 2-ik "	2710	
1884-iki 3-ik "	60	
1885/6-iki 4 és 5-ik részlet	100	3140
Kamat takarékpénztárból		
1882-iki betét után	27·56	
1883-iki " "	47·01	74·57
Posta díjtérítés		
45 p. megbízás ut. á 26	11·70	
8 p. megbízás ut. á 36	2·88	14·58
Szolnok-doboka megyei gazd. egylettől 1882-iki díjra		50
		6219·15
Áthozatai 1882. dec. 31-ről.		
Jutalomdíj tartalék 1882-ről	708·75	
Készlet	1100·52	1800·27
		8088·42
Kiadás.		
Mult (1882-iki) kiállítás terhére.		
Kiállítási számlára		
hátrálékok	145·13	
jutalmazások	225	
visszafizetés	50	420·13
Sorsjáték számlára	360	780·13
Bankba kölcsön visszafizetés	2500	2500
Ugyanoda kamatfizetés		365·39
Postadíj utánevtelekért	26·12	
Postadíj program szétküldetésért	10·62	36·74
Sétatéri örnek jan.—júli.		35
Vegyesekre		55·39
Összes kiadás		3772·65
Maradvány részletezve.		
Jutalomdíj tartalék 1882-re	708·75	
Államsegély f. é.	3000	
Letéti kamat 1883. jún. 30-ig	74·57	
Pénztári készlet	532·45	4315·77
		8088·42
Arany készlet.		
K. Biasini Domokos díja:		
1882. 3 arany á 10 franc, 1883. 1 a. á 20 fr. össz.	50 franc.	
Torda-aranyosi gazd. egyesület díja		
f. évre 12 arany á 10 franc =	120 franc.	
Összesen	170 franc.	

Közgyűlés az 1882-ik évi zárszámadásról pénztárnoknak a felmentvényt a fennhagyandók fennhagyásával megadja, az idei pénzkezelésről szóló kimutatást pedig tudomásul veszi: jövőben azonban az évi zárszámadás mindig a rendes közgyűléshez lesz beterjesztendő s általa esetleg felülvizsgálandó.

Együttal ugy pénztárnok Dr. Hintz Györgynek, mint egyleti titkár Gamauf Vilmosnak a közgyűlés elismerést és köszönetet szavaz azon önzetlen fáradozásukért, melyet a szakosztály és kiállítás érdekében kifejtteni szivesek voltak. —

4. Az 1884-ik évi költségvetés ügyében a végrehajtó bizottság a következő előterjesztést teszi:

Tisztelt közgyűlés.

Alapszabályaink értelmében a költségvetés megállapítása, illetőleg a végrehajtó bizottság ebbeli előterjesztésének helybenhagyása a t. közgyűlés jogköréhez tartozik.

Tekintettel azonban arra, hogy vállalatunk most lévén második évben, még nélkülözi azon szilárd alapot, melyre egy biztos előirányzatot fektetni lehetne, tekintettel arra, hogy még most is, bár csekélyebb mérvben, fordulnak elő beruházási költségek, melyek az 1883/4-ik működési évek esnek terhére és ma számszerűleg még nem tudhatók.

Végrehajtó bizottság ezennel arra kéri tisztelt közgyűlést, sziveskedjék megengedni, hogy a 2500 frt törlesztési részleten felül befolyó befizetések és más jövedelmek keretén belül a jövő évi kiadások fedeztessenek és utólagosan a tisztelt közgyűlés jóváhagyása alá terjesztessenek. — Közgyűlés az előterjesztés indokait elfogadva a szabályszerű költségvetés mellőzésével a törlesztési részleten felüli összegnek a folyó kiadásokra fordítását és ezeknek utólagos igazolását helyben hagyja.

5. Végrehajtó bizottság a jövő évi kiállítás székhelyére nézve a következő előterjesztést teszi:

Tisztelt közgyűlés.

Rendező bizottságunk elnöksége azon indítvánnyal lépett fel, hogy az 1884-iki tenyészállatkiállítás nem Kolozsvárt, hanem más városban, esetleg Maros-Várárhelyt tartassék meg.

Végrehajtó bizottságunk tüzetesen tárgyalá az említett indítványt, azt a következő véleménynyel terjeszti a tisztelt közgyűlés elé:

Alapszabályunk IV-ik szakasza kötelességünké teszi fokozódó részvét és támogatás mellett a tenyészkiállítást felváltva más alkalmas székhelyeken is megtartani.

Tekintettel azonban arra, hogy ez idő szerint semmi konkrét tervezettel vagy javaslattal nem állunk szemben, mely e szándék szellemileg és anyagilag sikeres kivitelét biztosítaná —

teljes tisztelettel kérjük a tisztelt közgyűlést sziveskedjék kimondani, hogy az 1884-iki kiállítás még Kolozsvárt tartassék ugyan, de egyszersmind utasítsa végrehajtó bizottságot, hogy a jövő rendes közgyűlésre terjesszen elő javaslatot, az 1885-ik kiállításnak más városban való megtartása iránt, kísérvén ezen előterjesztést mindazon részletes adatokkal, melyek

a tisztelt közgyűlést a terv keresztülvihetőségének biztos megítélésére képesítsék. — Közgyűlés mindenekelőtt kimondja, hogy az 1884-ik évben esedékes állatkiállítás helyt Kolozsvárt fogja tartani; az 1885-iki székhely iránti végleges határozatot pedig annyival is inkább a jövő évi rendes közgyűlésre öhajtja bizni, miután ezen alkalommal remélhetőleg több és kivált vidéki tagnak jelenléte a fontos kérdés méltányos eldöntését kétségkívül kívül inkább biztosítani fogja. —

6. Miután indítványok a september hó 1-ére kitűzött közgyűlésre bejelentve nem voltak — elnök a megjelent t. tagtársak szives részvételért köszönetet mondva a közgyűlést bezárdja. —

Sigmund Dezső,
szakosztályi alelnök.
Gamauf Vilmos,
szakosztályi jegyző.

EGYVELEG.

— Értésítés. Különösen erdélyrészi méhésztársaink figyelmét e helyen is föl hívni kívánjuk, méhész-egyleti választmányunk nov. hó 26-án tartott ülésének azon intézkedésére, miszerint a kolozsvári méhészkör — eddig is oly szép sikerrel eszközölt estélyeit folyó decz. 8-án megkezdi, — s eddigi szokás szerint — üléseit az erdélyi gazd. egylet bel-monostorotca 8. számú titkári irodájában e tél folytán is minden szombat délutáni 5 órakor megfogja tartani. — Ügytársaink tapasztalt buzgó részvétét ismételten kérjük!

Az erdélyrészi okszerű méhész-egylet

elnöksége.

— Az erdélyrészi okszerű méhész-egyletnek nov. 26-án tartott választmányi üléséből Szentgyörgyi Lajos egyleti titkár, nagy-enyedi vándorgyűlési képviselő jelentése alapján örömmel hozzuk az érdeklődők tudomására, hogy e derék, fiatal egylet mézeivel és kifogástalan szerkezetű s készítésű egyes és hármas műmehlakaival, kaptáraival, s ezen kívül egyáltalában a mű-méhészet fejlesztése közül szerzett érdemei elismeréséül a n.-enyedi gazdasági vándorgyűléssel kapcsolatos terménytárlaton kitüntető-okmányt nyert. Ugyiszintén Csiki János József magánzó, érdemes fiatal méhésztársunk is gyönyörű szimézeiért (a nyár különböző szakában pergetve) és szüz-sejt (szüz-lép) produktumaiért. Továbbá: alvinczi Batta Bertalan, n.-enyedi Buda Elek, sárdi Vadadi Gergely, borbándi Dékányi Ernő és felvinczi Apáti Miklós törekvő ügytársak szintén mézeikért, természetben kiállított méhesládjaik s más méhészeti eszközeiket arany- és pénzjutalmakban részesítettek.

Hogy Bodor László kir. ügyész ur azon olcsó népkaptára, mely a nyáron az országos méhész-egylet Békés-Gyulán tartott vándorgyűlés alkalmából hazaszerte oly osztatlan elismerésben részesítették, N.-Enyeden is teljesen megnyerte az ügytársak tetszését és pártolását, a jelzett jelentés alapján szinte örömmel cons-

Mai számunkhoz 1/4 iv melléklet van csatolva.

tatálhatjuk. Csak egy kis jó időjárás a méhészekre s aztán bizton várhatjuk — ahoz való kiünő eszközeinkkel — annak megérdemelt fölvirulását.

— **Értesítés.** A magyar korona területén foglalkozó gazdatisztek és erdészek segélyegyesülete által életbe léptetett állomás-közvetítő osztály — elfogad minden körébe tartozó bejelentéseket és kéri ugy a földbirtokos, mint a bérlő urakat, hogy az üresedésben lévő állomásokat az egyesületi irodának (Budapest, papnövelde-utca 6.) jelentsék be. Állást kereső tag urak sziveskedjenek beküldeni bizonyítványaik másolatát, hogy előforduló esetekben őket ajánlhassuk. E közvetítésért költség nem terheli sem a földes urat, sem a folyamodó egyesületi tagot, — mivel ezen intézménynek főcélja az, hogy a földbirtokos és bérlő urak támogatását a tag urak javára ezen uton is kinyerje. —

Krocsák G. Emil,
az egyesület ügyvezetője.

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest dec. 1.	Bécs dec. 1.
Buza	9.20 — 10.05 frt 10.10 — 10.30 frt
Rozs	7.80 — 8.10 frt 8.12 — 8.65 frt
Árpa, takarmány	7.25 — 7.50 frt — — — frt
Árpa, szeszfőzésre	7.60 — 8.80 frt 8.70 — 10.10 frt
Árpa, seres	9.00 — 10.30 frt — — — frt
Zab	6.75 — 7.05 frt 7.30 — 7.40 frt
Törökbuza	6.45 — 6.60 frt — — — frt

Budapesti marhavásár november 29-én. Összes felhajtás 1458 db. nagy és 1252 db apró marha. Ebből eladatott 29 db. bika, 631 db. ökör, 520 db. vágó tehén, 172 db. fejős tehén, 101 db. bival, 315 db. borju, 897 db. birka. Árak: bika darabonként 80—180 frt, ökör páronként 200—310 frt, vágó tehén páronként 190—220 frt, fejős tehén darabonként 80—160 frt, bival páronként 120—220 frt, borju darabonként 10—20 frt, bárány páronként -- frt, birka páronként 8½—11½ frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 53—60 frt, tehenhús 52—56 frt, borjuhús 75—81 frt, bivalhús 46—51 frt.

Bécsi marhavásár november 26-án. Összes felhajtás 2778 drb és pedig 1760 drb. magyar, 482 drb. lengyel és 536 drb. német fajta, melyből 2689 drb. ökör, 43 drb. tehén, 42 drb. bika és 4 db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 57—64 frt, lengyel 55—61 frt, német 60—66 frt, tehén 50—57 frt, bika 50—55 frt, bival 48—51 frt. Lában darabonként -- — frtot fizettek.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

PHOSPHOR-
lapdacs

mezzei egerek tömeges kiirtására ajánlja ismert minőségben és olcsó árban.

SIPÓCZ ISTVÁN, gyógyszerész.
(8—12.) Pécs. (21.)

1607—1883. szám.
a. 665.

HASZONBÉRI HIRDETMEYNY.

Az erdélyi róm. kath. ösztöndíj alap tulajdonát képező **Nagy-almási uradalom** és annak **bábonyi, nyiresi, czöldi és nagy-rajtolczi** határokra levő mezőgazdasági birtokai, lak és gazdasági épületekkel, Nagy-Almásra, Bábonyban, Nyiresen, Kásapatakon, Czöldön, Nagy-Rajtolcson és Kökényesen italmérsi joggal, három liztelő egy műmalommal, szesz-gyárral, az uradalmi erdőkből kiszolgáltatandó 1650 köbméter tűzifával és makkoltatással **10 évre haszonbérbe adatik.**

A részletes haszonbéri feltételek Kolozsvárt az erdélyi róm. kath. igazgatótanács bel-tordautcai 10. sz. alatti hivatali helyiségében a délelőtti hivatalos órákban megtekinthetők, a hol **1883. Deczember hó 10-éig 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok 1600 frt, irva egyezer hatszáz frt o. é. bánatpénzzel ellátva, benyújthatók.**

Kelt Kolozsvárt, az erdélyi róm. kath. Status igazgatótanácsának 1883. évi november hó 13-ikán tartott üléséből.

PÁLL SÁNDOR,
alelnök.

FILKER ELEK,
titkár.

(22.)

(3—3.)

Kivánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

(41—52.)

(2.)

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter						100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús	
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török- buza	széna	szal- ma	tüzifa		
k r a j c z á r o k b a n												
Balászfalva	november	29	625	500	425	—	—	425	250	—	250	32
Bánfi-Hunyad	november	26	650	550	500	—	225	500	200	—	160	44
Besztercze	november	27	750	620	550	—	325	475	580	240	300	36
Brassó	november	30	665	560	450	375	270	450	333	195	245	44
Csik-Szereda	november	28	750	600	450	400	250	500	270	70	200	32
Deés	november	20	760	680	580	380	320	480	590	240	380	40
Déva	december	1	1005	825	785	—	390	755	210	100	290	44
Dicső-Szent-Márton	november	28	575	475	500	—	250	475	380	260	380	44
Erzsébetváros	december	1	700	500	450	—	300	450	300	160	250	44
Fogarás	november	30	715	—	445	—	290	400	205	130	200	42
Gyula-Fehérvár	december	1	750	625	500	—	300	450	230	120	245	46
Gyergyó-Szent-Miklós	december	1	800	750	500	400	300	500	300	100	180	32
Hátszeg	november	26	630	540	420	260	240	440	120	80	270	44
Kézdi-Vásárhely	november	29	700	600	420	380	280	440	400	100	300	40
Kolozsvár	november	29	715	—	460	—	230	435	320	180	300	48
Maros-Ludas	május	25	600	500	500	—	250	430	—	—	300	44
Maros-Vásárhely*	november	29	1005	765	910	885	835	590	620	230	450	40
Medgyes	november	29	675	580	455	—	275	390	170	90	240	38
Nagy-Enyed	november	29	675	550	475	—	300	425	480	180	280	40
Nagy-Szeben	november	30	790	670	500	530	300	500	180	100	375	45
Nagy-Várad	november	27	698	582	512	406	250	385	450	250	1530	52
Segesvár	november	29	750	520	450	—	300	450	150	130	200	44
Sepsi-Szent-György	december	3	700	600	430	320	250	440	250	140	170	36
Szamosujvár	december	3	650	520	460	—	240	490	240	75	240	40
Szász-Régen	november	29	687	456	487	—	320	425	600	300	240	40
Szász-Sebes	november	29	725	700	500	—	325	425	180	100	240	44
Szászváros	december	1	690	590	470	—	330	430	300	70	210	44
Székely-Udvarhely	november	27	800	600	500	—	250	500	280	40	280	40
Szilágy-Somlyó	november	2	618	458	488	—	244	488	300	150	300	40
Teke	november	26	600	500	450	375	225	450	260	40	1200	40
Torda	november	24	675	500	450	350	250	390	100	15	250	44

A *-al jegyzett árak metermázsára vonatkoznak.

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint		s z e r i h i r d e t é s n é l b e l y e g g e l e g y ü t t																			
		1	1-3	1-6	1-12	1-18	1-26	1-30	1-36	1-40	1-52										
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1/16 oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10
3/16 oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35
4/16 oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35
2/16 oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85
1/16 oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 kr-ával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örökösainél, közép-utca Minorita-épület.